

Г.В.ГРИТЧУК,

кандидат психологічних наук, доцент
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»,
м. Івано-Франківськ

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ НА ПРИКАРПАТТІ

Складна внутріполітична ситуація в Україні на сьогодні ставить щонайменше під сумнів розвиток туризму як галузі господарювання і сфери зайнятості населення. Прагматик обов'язково поставить питання: який туризм може бути в країні, коли в ній відбуваються військові дії? Питання на перший погляд закономірне. Навіть аргументоване, виходячи з реальної ситуації. Однак, не безальтернативне за можливою відповіддю. Досвід останнього десятиліття таких держав, як Єгипет, Таїланд переконує: туристична галузь може мати розвиток і в час політичної нестабільності, навіть в період часткового воєнного протистояння в межах одного державного утворення.

До березня 2014 року Прикарпаття (під ним розуміємо територію сучасної Івано-Франківської області), як складова частина Карпатського регіону України, було другим за темпами розвитку туризму в країні після кримського півострову, однією з двох гірських територій, що користувалася чи не найбільшим попитом у внутрішнього туриста. На сьогодні, після окупації Криму іноземними інтервентами, Карпати залишилися єдиним унікальним туристичним рекреаційним регіоном, який володіє значним культурно-подієвим потенціалом, здатний задовольнити потреби найбільш вибагливого внутрішнього споживача туристичного продукту. Прикарпаття займає, на нашу думку, чільне місце в цьому регіоні.

На перетворення туризму в галузь господарювання в області спрямовані і Стратегія розвитку туризму в Івано-Франківській області до 2015 року та Регіональна цільова програма розвитку туризму в Івано-Франківській області[1], які успішно здійснюються, не дивлячись на більш ніж форс мажорні обставини. В них подієвому туризму, як складовій туризму культурного, відводиться значна роль і місце. Загалом, під культурним туризмом в Європейській Унії розуміють “активність осіб як в місцях їх туристичного перебування, так і постійного проживання, яка дозволяє пізнавати й отримувати новий досвід з життя інших людей, віддзеркалюючи їх суспільні звичаї, релігійні традиції, інтелектуальну думку, спадок, культурні прагнення і ті, що мають на меті задоволення людських потреб, а також очікувань в сфері культури” [2, S.9].

Можемо сміливо стверджувати, що за своєю суттю і змістом культурний туризм – це один з видів туризму, який покликаний задовольнити потреби людини в здобутті нової інформації щодо історико-культурного спадку

обраного регіону подорожувань, в набутті нового досвіду в спілкуванні з місцевими жителями і пізнанні їх побуту, звичаїв, традицій, обрядів, мистецьких, літературних, архітектурних та інших надбань. В цьому контексті туризм подієвий пов'язаний з культурними, культурно-масовими заходами, що відбуваються в певному регіоні і спрямовані на задоволення мистецьких, емоційних потреб споживача туристичного продукту.

Чільне місце серед заходів подієвого туризму на Івано-Франківщині займають фестивалі. Найбільш відомими з них є Гуцульський, історія якого налічує вже більше десятка років, Бойківський та Покутські фестивалі, які стали традиційними, Опільський фестиваль, який щойно заявив про себе, але обіцяє бути масштабним і значимим. До цієї ж когорти віднесемо і тематичні фестивалі: “Різдво в Карпатах”, “Бойківська ватра”, “Родослав”, “Карпатський вернісаж”, “Фестиваль ковалів”, етнофестиваль народної музики “Шешори” тощо. Всі вони, як правило, організовуються активними місцевими громадами за підтримки органів державної влади та місцевого самоврядування.

Враховуючи той факт, що зимовий фестиваль “Різдво на Майзлях”, який проходив цього року в Івано-Франківську, зібрав чималу кількість учасників з усієї країни, не кажучи про чисельну аудиторію[3], можемо передбачити, що такий вид подієвого туризму матиме перспективи продовження свого розвитку на Прикарпатті. Темпи розвою сьогодні залежать головню від темпів і глибини ескалації суспільно-політичної ситуації в країні, є слабо прогнозованими. Однак наявними і можливими до реалізації.

Більш перспективними, на нашу думку, можуть стати інші види подієвого туризму, які не вимагають значного кількісного компоненту, мають, так би мовити, “камерний” характер. Йдеться, насамперед, про мистецькі акції, пов'язані з бієнале, галерейними виставками творів мистецтва, оригінальними акціями музеїв і музейних установ, сольними концертами вокалістів, інструментальних колективів. Досвід організації таких заходів в м. Івано-Франківську показує, насамперед, потребу їх проведення, по-друге, великий попит у жителів не тільки обласного центру, але й області загалом. До таких акцій віднесемо вже традиційну “Ніч в музеї”, яка проводиться в Івано-Франківському художньому музеї [4]. Вона включає виставку творів сучасного чи класичного мистецтва у поєднанні з виконанням інструментальних творів молодими виконавцями, студентами мистецьких навчальних закладів міста. Не меншим попитом користуються і концерти таких відомих не лише в Україні, а й поза її межами, колективів, як “Гармонія нобіле”, “Галицькі передзвони”, симфонічного оркестру Івано-Франківської обласної філармонії, Гуцульського народного ансамблю пісні і танцю.

Важливою складовою культурного туризму на Прикарпатті є також використання з туристичною метою пам'яток історії та культури краю: мистецьких, архітектурних, сакральних, монументальних тощо. Власне цей сегмент, точніше його використання в галузі туризму сьогодні вимагає, вважаємо, більшої уваги. Маємо на увазі створення і проведення на базі об'єктів культурно-історичної спадщини різних за масштабністю заходів, які б

сприяли як популяризації них самих, так і підтриманню їх в належному стані. При цьому слід зважати і на той факт, що в цьому плані існують вагомі проблеми загальнодержавного значення, зокрема на законодавчому рівні, подолати які самотужки жодну з регіонів окремо не під силу.

Важливо, на нашу думку, наголосити на участі громад, громадських організацій у розвитку культурного туризму в Івано-Франківській області. Яскравим прикладом в цьому плані є надзвичайно важливий проект “Музейне коло Прикарпаття”[5], метою якого стало усунення браку інформації про наявні в музеях експозиції, виставки та культурно-мистецькі заходи, які проводяться в регіоні, особливо наповнення програми перебування туристів так званим „інтелектуальним продуктом. Впродовж одинадцяти місяців ініціаторами й виконавцями цього проекту було закумульовану значну інформацію про музеї області різного тематичного спрямування й підпорядкованості, яка на сьогодні є чи не найякіснішою.

Таким чином сучасний стан розвитку подієвого туризму на Прикарпатті дозволяє з оптимізмом дивитися в майбутнє. Переорієнтація акцентів у його організації на заходи менш масштабного характеру дозволить, на нашу думку, зберегти культурний туризм як складову туристичної галузі краю загалом, дасть можливість не втратити щонайменше потенційного внутрішнього туриста.

Література:

1. Регіональна цільова програма розвитку туризму в Івано-Франківській області на 2011-2015 роки, схвалена розпорядженням Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 07.02.2011 р.№49, затвердженої рішенням івано-Франківської обласної ради від 24.03.2011 р.№74-4/2011[Електронний ресурс: Режим доступу:<http://www.if.gov.ua/modelus>.

2. Jedrysiak T. Turystykakulturowa/T.Jedrysiak . – Warszawa: Polske Wydawnictwo Ekonomiczne, 2008.- 150 s.

3. Завершення VI Різдвяного фестивалю “Коляда на Майзлях-2015”// [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://if.osbm.info/2015/01/zavershennya-vi-rizdvyanogo-festyvalyu-kolyada-na-majzlyah-2015/>

4. В музеї мистецтв Прикарпаття відбудеться культурно-мистецький захід “Ніч в музеї”//[Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.blitz.if.ua/?q=news&id=14634>.

5. Музейне коло Прикарпаття[Електронний ресурс: Режим доступу: <http://www.museum.if.ua/project.html>.